

Sant Esteve de Vilaramó (jaciment ibèric)

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Església de Sant Esteve de Vilaramó, al sector nord-est del terme de Gaià
Emplaçament	Ctra BV-4402 i seguir pista asfaltada uns 7 km, al costat del trencall cap a St Esteve Vilaramó
Alçada:	561

Coordenades:

Latitud:	41.94711
Longitud:	1.93195
UTM Est (X):	411473
UTM Nord (Y):	4644456

Classificació

Número de fitxa	08090 - 90
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Jaciment arqueològic
Estil / època:	Antic Ibèric
Segle	-VIII-I
Estat de conservació	Dolent
Notes de conservació:	No s'observen restes estructurals. Es desconeix l'estat de possibles restes al subsòl
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08089A004000390000YI
Fitxes associades:	

[Església de Sant Esteve de Vilaramó](#)

[Cementiri antic de Sant Esteve de Vilaramó](#)

Descripció

Jaciment arqueològic de l'edat del ferro i d'època ibèrica que es coneix tan sols per la troballa de ceràmica superficial. Es troba al voltant del turó on hi ha l'església de Sant Esteve de Vilaramó. Fa uns anys Josep M. Badia va recollir en aquesta zona fragments de ceràmica característica de l'edat del ferro i també d'època ibèrica. La troballa principal es va fer als peus del turó, en un camp que hi ha rere l'actual cementiri. També van aparèixer alguns fragments a mig vessant del turó, però no a la part alta. Aquests indicis fan pensar en un possible poblat ibèric que s'hauria iniciat en un moment força reulat, en la transició entre l'edat del ferro i el món ibèric. Però no sabem si estaria situat al cim del turó, que ofereix unes bones condicions de defensa i de guaita, i d'aquí les restes materials haurien baixat per erosió, o bé a la part baixa, cosa que no obsta perquè la part alta pogués ser un lloc de guaita associat al poblat.

El cim del turó és un lloc dominant i amb una extensa panoràmica que va des del Prepirineu fins a la serra de Montserrat. Actualment hi trobem l'església i la Rectoria, uns 50 m a l'est un petit mas denominat Caseta de Sant Esteve i, entremig, hi ha un petit promontori de forma pràcticament circular on hi ha les restes de l'antic cementiri. Un aspecte que crida l'atenció és l'esmentat promontori de l'antic cementiri. En primer lloc, per la seva forma pràcticament circular i pel fet que s'hagi triat aquest punt, que constitueix la cota més alta del turó, per emplaçar-hi el cementiri. No es pot descartar que existís alguna torre o estructura de defensa anterior al cementiri.

Observacions:

Informació facilitada per Josep M. Badia

Història

L'església de Sant Esteve de Vilaramó està situada a la vall anomenada de Vila-ramó, en un turó prominent i dominant. A la part baixa d'aquest turó l'estudiós Josep M. Badia hi ha recollit superficialment fragments de ceràmica ibèrica i de l'edat del ferro, fet que indicaria un possible poblat o petit assentament d'aquesta època, el qual podria situar-se o bé a dalt del turó o bé a la part baixa. Segons Albert BENET (1984: 260), el topònim de Vila-ramó cal entendre'l com una contracció d'una possible vila Ramione (és a dir, una probable vila romana), que caldria situar en l'actual mas de Vilaramó, uns 600 m al nord-oest. Cal dir que, al voltant d'aquest mas s'hi ha fet troballes de ceràmica d'època romana. Josep M. BADIA (2016: 57) considera que la denominació Vilaramó també podria fer referència a un vil·lar rural; és a dir, un grup de masos que en un temps fundacional de l'edat mitjana es constituïen a l'entorn d'un repoblador, i la terminació "amo" seria el nom d'aquest. L'esment documental més antic de l'església es pot situar entre 1025 i 1050. Això indica que hi havia una església anterior a l'actual i que aquesta correspondria al primer romànic o potser fins i tot al preromànic. Tenia la categoria de parròquia i el seu àmbit abastava la part nord del terme de Gaià.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Història", "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 51, 55, 57, 179-182
BENET CLARÀ, Albert; JUNYENT MAYDEU, Francesc; MAZCUÑAN BOIX, Alexandre (1984). "Sant

Esteve de Vila-Ramó", Catalunya Romànica, vol. XI, "El Bages", Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona, p. 260.

